

पूरुरात्रेयः। अग्निः। अनुष्टुप्, ५ पङ्क्तिः।

बृहद्वयो हि भानवेऽर्चा देवायाग्नये। यं मित्रं न प्रशस्तिभिर्मर्तासो दधिरे पुरः॥ ५.०१६.०१

यम्। मित्रम्- सखायम्। न- इव। प्रशस्तिभिः- प्रशंसाभिः। मर्तासः- मर्त्याः। पुरः- पुरतः। प्रत्यक्षत इति भावः। दधिरे- धृतवन्तः। तस्मै। भानवे- प्रकाशयुक्ताय। देवाय- द्योतनशीलाय। अग्नये- पावकाय सर्वभूतहितक्रतवे। बृहत्- महत्। वयः- हव्यम्। अर्च- यच्छ॥१॥

स हि द्युभिर्जनानां होता दक्षस्य बाह्वोः। वि हव्यमग्निरानुषग्नो न वारमृण्वति॥ ५.०१६.०२

अग्निः। हव्यम्। आनुषक्- देवेष्वनुषक्तं करोति। बाह्वोः- भुजयोः। दक्षस्य- सामर्थ्यस्य। द्युभिः- द्युतिभिः। जनानाम्- प्रजार्थम्। होता- देवाह्वता भवति। भगः- सौभाग्याधिदेवता। न- इव। वारम्- श्रेष्ठम्। ऋण्वति- यच्छति॥२॥

अस्य स्तोमै मघोनः सख्ये वृद्धशोचिषः।

विश्वा यस्मिन्तुविष्वणि समर्ये शुष्ममादधुः॥ ५.०१६.०३

विश्वा- सर्वे। यस्मिन्। तुविष्वणि- बहुशब्दयुक्ते। अर्ये- आर्यशीले। शुष्मम्- बलम्। समादधुः- सम्यक् धृतवन्तः। अस्य- तस्याग्नेः। मघोनः- सम्पद्वतः। वृद्धशोचिषः- प्रवृद्धतेजसः। स्तोमे- मन्त्रजपे। सख्ये- मैत्र्याम्। स्याम॥३॥

अघा ह्यग्न एषां सुवीर्यस्य मंहना। तमिद्यहं न रोदसी परि श्रवो बभूवतुः॥ ५.०१६.०४

अघ- अथ। अग्ने। एषाम्- एतेषाम्। सुवीर्यस्य। मंहना- दानाय भव। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। तम्। यहम्- महान्तमिन्द्रम्। न- इव। श्रवः- श्रवणीयम्। परि- परितः। बभूवतुः- अभवताम्॥४॥

नून एहि वार्यमग्ने गृणान आ भर।

ये व॒यं ये च॑ सूर॒यः स्व॒स्ति धाम॑हे सचो॒तैधि॑ पृ॒त्सु नो॑ वृ॒धे ॥ ५.०१६.०५

नु- क्षिप्रम् । नः- अस्माकम् । वार्य- उत्तमं भावनं प्रति । एहि- आगच्छ । अग्ने । गृणानः- स्तुतः ।

आ भर- आहर । वयम् । सूरयः- अस्मद्द्विद्वांसः । सचा- साकम् । स्वस्ति- भद्रम् । धामहे-

कुर्मः । पृत्सु- वृत्रैर्जनितेषु युद्धेषु । नः- अस्माकम् । वृधे- वृद्धयै । एधि- भव ॥५॥

Dr. Rangraji